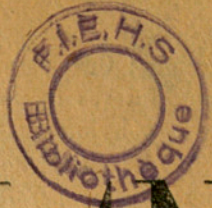

Butlletí d'INFORMACIO CATALANA

PORTANTVEU DE LA UNIO DELS CATALANS INDEPENDENTISTES

ANY IV
NUM. 44

Editat pel "CATALUNYA", GROP N. R.

J. A. Saco 415. — SANTIAGO DE CUBA

30 JUNY
1943

CRONICA

Carles Pi i Sunyer, en el seu darrer report, es ratifica en la seva posició dimissionària. Resoldre aquesta crisi —si és que de debò es vol resoldre— no és qüestió de mirar-la per sobre sinó de profunditzar-la. El propi Pi i Sunyer en esperança un acord de conjunt demana això: una definició.

Es per aquesta causa que intervenim nosaltres en aquest assumpte. Creiem que degut a la seva posició dimissionària el Consell de Londres no ha respost als punts acordats per la Unió dels Catalans Independentistes i espera que el conjunt d'organismes catalans estableixin un acord en virtut del qual pugui actuar.

La nostra posició és clara. El Consell Nacional obtindrà la nostra adhesió quan accepti, al menys, el contingut dels punts I i II dels bàsics de la Unió dels Catalans Independentistes.

A alguns els semblarà que la nostra posició és d'intransigència. Doncs bé, sí ho és. Som intransigents en aquests dos punts sense l'acceptació dels quals cap organisme no pot invocar la condició de nacional. Als catalans de l'exili fonamentalment ens interessa donar presència de la nacionalitat i afirmar-la com una realitat i no pas com una possibilitat. Es aquesta la única manera de no interferir l'obra dels patriotes que treballen directament sota l'amenaça de l'opressor.

S'ha parlat de que no deuriem d'existir partits polítics, ni invocar-se títols ni jerarquies per poder-nos lliurar a una acció patriòtica. S'ha parlat d'això, fent-ne un lloc comú, precisament perquè la unió global dels catalans ha de tenir un concepte total de la Pàtria. Els que això afirmen, però, volen dir-nos si la concertació d'un pacte amb els espanyols, no seria limitar les possibilitats de Catalunya? Si això les limitaria, de la mateixa manera les limitariem unes institucions mediatitzades i un Consell amb facultats per poder-lo concertar en el moment que ho cregués oportú.

Aquests dos principis, el de la independència i el d'obrar amb personalitat pròpia, són bàsics per tothom. El segon és una derivació lògica i natural del primer que afirma la nostra personalitat nacional i incorpora la nacionalitat a la causa de les Nacions Unides com la de qualsevol altre país dominat per la força. ¿Qui gosa negar-ho de Catalunya? Ni el temps ni el color diferent dels uniformes d'un exèrcit invasor no li treuen un brí de realitat a la nostra condició de nacionalitat esclavitzada i, a més, tenim la constància, que ningú no pot negar tampoc, d'haver estat atropellats en l'exercici dels nostres drets democràtics.

Encara més. Si l'acció per la independència nacional és una acció patriòtica, l'acció per qualsevulla altra cosa que no sigui la independència, és una activitat política. El nacional d'una nacionalitat esclavitzada, que no sigui assimilat, ha d'aspirar, com a definitiva, a la independència nacional. Admetem que ho accepti d'una manera gradual, evolutiva i vagi de concessió en concessió, és a dir, assolint objectius polítics, a la finalitat darrera. Si això li era permès dintre el joc normal d'una política en relació amb la de l'Estat polític, no li és permès a l'exili on totes les oportunitats s'aboquen de cop. Menys, encara, li és permès quan aquell joc normal de la política s'ha estrocat i la Pàtria és una fornalla on altres forgen sota el càstig cruel de l'opressor una nova esperança pel demà que, arribada l'hora, amb dret, imposaran com puguin. És increïble encara que ho tracti de fer quan els que es diuen representants de l'estat, estan desautoritzats per representar un poble que també forja una nova consciència i els quals, segurament, en tornar-hi, no mereixeran cap consideració. Ajudar als que allà lluiten no es certament possibilitant enteses i pactes, sinó situant-se al lloc de respecte mundial per a la nostra Pàtria en previsió d'un desenllaç lluminós on per haver-ho afirmat tot, ho puguem merèixer tot.

Si és lògic demanar la superació de l'home honrat, és il·lògic demanar el sacrifici dels patriotes.

¿Es possible imaginar-se, hipotèticament, un nacional conscient que per raons d'oportunitat, per allò de que és aspirar a massa, aspiri a unes limitades concessions i encara treballi per convèncer els altres? Algú podrà imaginar-se un tipus d'aquesta mena, però, és evident, que un desastre seria el premi d'haver donat bel·ligerància i oportunitats de direcció a nacionals d'aquesta mena.

Però fora d'aquest tipus que hipotèticament hem presentat per aclarir un concepte, els homes que breguen per una situació constitucionalista i una entesa cordial amb una pseudo representació espanyola, sense categoria ni personalitat, tenen una finalitat política.

(a la pàg. 2)

Pau Claris

President de la primera

REPUBLICA
CATALANA

Els Intel·lectuals ensopits

Per J. M. Muriá

En els primers temps de la nostra Renaixença els intel·lectuals foren els capdavanters en la lluita pel redreçament nacional de la Pàtria. La massa del poble formava una reraguarda molt allunyada que mantingué durant prop de mig segle.

Quan els polítics catalans es trobaven tot just a les beceroles del catalanisme, en el camp de les lletres era creada una república catalana que abastava totes les terres on la nostra llengua és parlada. En múltiples manifestacions literàries es confonien els escriptors del Principat amb els de València, de les Illes i del Rosselló. Feia bonic, amb tot i la manca de concreció de les idees. Bé, potser més que idees els nostres escriptors manifestaven sentiments sense ordenació, però llurs escrits, en prosa o vers, feien vibrar l'ànima del poble i anaven deixant dintre la seva consciència nacional.

La reraguarda passà a la davantera. Els intel·lectuals havien guanyat la primera batalla. Cal fer-los-en honor. Però es veu que en el moviment comú trobaren una certa comoditat que els retingué de llançar-se a un nou isolament en posicions més avançades. Aquestes les prengueren nuclis de patriotes maximalistes entre els quals s'hi comptaven ben pocs intel·lectuals.

Vingué l'autonomia i el nucli dels inconformistes només mereixia dels saberuts una certa simpatia que es traduïa a tot tirar amb frases per l'estil de la que llançà un dia un col·laborador de "La Publicitat": "si no existís, s'haurien de crear". Res més.

Amb l'autonomia s'inicià l'ensopiment de la nostra intel·lectualitat. A

quells corrents germanívols d'arrel vuitcentista entre els nuclis literaris dels diversos països catalans es trencaren gairebé per complet. Val a dir que els polítics "autonomistes" no oferiren el més petit ajut. En la premsa de les Balears, de València i del Rosselló, tothora afectuosament oberta a la col·laboració del Principat, difícilment hi veiem signatures que no fossin del país respectiu.

Es dirà que els escriptors es donaren a l'elevació de la cultura regional del Principat i que aquesta tasca feixuga no permetia una extensió? Res d'això. Els intel·lectuals es feren petits encadrant-se dintre la pugna de les fraccions polítiques i socials o acomodant-se a una posició estrictament professional.

Vingué la guerra i la nostra intel·lectualitat va quedar anul·lada. Debades es mantingueren o crearen organismes de sosteniment i d'expressió. No eren més que carcasses. A dintre els homes s'hi movien com ànimes en pena, acovardits, sense iniciatives, sense esma. Si de tant en tant algú tenia un gest de virilitat, els altres se'l guaitaven esverats, a distància, i feien: xist!

Així, insignificant i modesta, aquesta intel·lectualitat passà a l'exili, amb l'únic honor de comptar raríssimes desercions. I un cop a l'exili: bona nit i bona hora. Victima d'una pregona letàrgia ha quedat eclipsada i el món no se n'ha apercebut. Només alguna isolada activitat, n'acusa la presència

a la pàg. 2

La unió global dels catalans demana unitat de pensament. En definir-lo cal pensar en l'interès de la nacionalitat i no en els interessos particulars. Un estigma vergonyant marcaria a l'emigració catalana actual i amb ell passariem a la història, si reeixissim només que en fer passar de caperecebuda en l'hora de les grans possibilitats, la tragèdia secular del nostre poble. Es demana transigència i no és transigència el que cal demanar. La transigència dels homes sacrificant la Pàtria, és un crim; els homes moren per salvar la Pàtria i encara en una lluita desigual, sense possibilitats de triomf, si aquesta desapareix temporalment, ressucita perquè mai no ha perdut la dignitat; Polònia, Grècia, Bèlgica... Pàtries envaïdes ara, la nostra ho fou abans! Sacrifici és el que cal demanar! Sacrifici dels homes, despullar-se de tot el secundari, accidental i accessori. Si no ho fan els que deuen de fer-ho, els uns a una banda i els altres a l'altra. Però la unitat global dels catalans ha de proclamar al món la veritat nacional, dignament, enèrgicament: CATALUNYA ES UNA NACIONALITAT QUE ASPIRA A LA SEVA INDEPENDÈNCIA.

I el Consell Nacional, en execució d'un mandat, actuarà NACIONALMENT, amb PERSONALITAT PROPIA.

"Ressorgiment" de Març fa pública la seva adhesió al Manifest de la U. dels C. I. i la seva identificació als vuit punts bàsics de la mateixa. Però fa constar que el seu suport al C. N. de L. és incondicional i entén que tothom deu de fer-ho de la mateixa manera.

Ens consta la fe independentista de "Ressorgiment" com també la dels vells militants del Centre Català de l'Havana que s'expressen d'una manera semblant en la comunicació que ens han adreçat per informar-nos que l'adhesió a la U. dels C. I., serà proposada en la propera assemblea.

El mateix que a ells, ens anima a nosaltres l'anhel patriòtic de que subsisteixi el C. N. de Londres i aiximateix ho expressàvem en el nostre Manifest quan dèiem que esperàvem que l'esmentat Consell acceptaria els punts bàsics de la Unió. Però si bé ens expliquem aquesta actitud que adoptem "Ressorgiment" i el Centre Català de l'Havana, entenem que el seu desig portat tan enllà fins situar per sobre de la ideologia independentista un organisme que no ha passat d'ésser una esperança per a tothom, és una contradicció evident amb l'acceptació dels punts bàsics de la U. dels C. I. No es poden acceptar aquests punts i acceptar, per exemple, un Consell Nacional que no sigui l'expressió de la Catalunya irredempta. Si alguna cosa ens ha impedit adherir-nos al C. N. de L., malgrat tots els desigs de fer-ho, ha estat precisament això, la falta de definició, doncs el C. N. de L., no ha tingut la valentia de proclamar-la, ni els organismes adherits la unanimitat per imposar-la al Consell.

No oblidem que el C. N. de L. es troba en crisi i aquesta no respon al fet de que les Comunitats ni els organismes que l'apoiaven li haguessin retirat la confiança, sinó a la desautorització que li feren els "ex" que a l'exili li trobàvem classificats entre els "legalistes rabiosos". En plantejar el C. N. de L. la qüestió de confiança per contemplacions a aquestes personalitats, demostrava tenir preocupacions polítiques que no li esqueien gens. Reiterada la confiança persisteix la crisi per les mateixes preocupacions; tan és el que poden les consideracions polítiques! I en tractar de fer-se una declaració conjunta, les Comunitats Catalanes i organismes adherits, donen la sensació de que allò que no els havia preocupat fins aleshores, ara els preocupa i si podien considerar-se com el conjunt d'organismes que consideraven l'Estatut superat, ja no poden considerar-se a hores d'ara, doncs donem marxa enrera i la qüestió de la legalitat és acceptada per aquestes en intensitat i dimensions diferents.

¿Què pensen doncs els companys de "Ressorgiment" i del Centre Català de l'Havana? Ambdues institucions intervingueren intensament quan la campanya independentista de Macià. La darrera fou la que impulsà l'Assemblea Constituent del Separatisme Català, aleshores que els separatistes erem menys no semblava preocupar-los això que ara els preocupa de les consideracions democràtiques. Aquella Assemblea creava no solament el Partit Separatista Català Revolucionari per anar sols els separatistes, sinó que avançant-se al futur establia les normes aquelles que haurien de garantir l'estabilitat de la República Catalana i era previsor en el perill de que la seva sobirania fos atemptada en el més mínim.

Avui que som majoria, per quina disciplina donen marxa enrera i sense previsió posem per damunt l'ideologia un Consell Nacional que pot resultar mancat de contingut?

¿Què passaria i quina actitud seria la d'ells si, complacents amb els polítics seguint aquesta moda actual, la bandera de la integritat dels drets nacionals no fos alçada per un Consell Nacional com a representant dels catalans?

La U. dels C. I. no posa ni qüestions de partits ni de persones per sobre d'una necessitat de l'hora actual que no és d'independentista sinó de català conscient, la de que CATALUNYA ES MANIFESTI COM UNA ENTITAT NACIONAL ABSOLUTA QUE ASPIRA AMB PERSONALITAT PROPIA A LA INDEPENDÈNCIA.

ELS INTELLECTUALS (de la pàg. 1)

als observadors especialitzats o minuciosos.

Per iniciativa de Carles Pi i Sunyer, quan encara no havia dimitit la Presidència del Consell Nacional de Londres, s'intentà de crear a Mèxic un organisme destinat a reviscolar l'intellectualitat ensopida. Encara que d'aquesta mena de moviments no en són principals motors els organismes, alguna cosa profitosa se'n podia esperar.

Però no fou possible anar més enllà de la redacció d'uns estatuts, i encara aquesta tasca fou encomenada a una mà que no es pot considerar pas d'intellectual.

Davant d'una realitat tan evident hi ha qui gosa de passar el llapiç vermell damunt la frase escrita per un estimat company que lluita a Catalunya i en la qual declara que els nostres intel·lectuals són unes femelles.

Els Homes i les Idees

per Josep de Ballestar

II

El 17 d'abril del 1931 és una de les dates més tràgiques de la nostra història. Una renaixença política madurada, fruitada ubèrrima del 14 d'abril: Un clar ideal, un home, un poble, resta malograda per la baixesa política de la petita munió de sempre la qual agambola al redós dels triomfadors, en repugnant estiba, llurs saes d'ambicions.

Vegeu, si us plau, les tres característiques del 17 d'abril.

Primera: Tres espanyols violenten la trajectòria de Macià cap a unes concrecions que, no ja minimitzen, anul·len el gest popularíssim del 14 d'abril.

Segona: Allò més infecte de la baixa política catalana en aliança amb residus desencisats de la Unió Patriòtica i del braçet de las "juventudes bárbaras" —ja no joves ni amb la mateixa brutalitat dels temps de la persecució dels catalanisme, ara, però, dirigida a fer-se un passament costi el que costi— enrareixen l'ambient dels Palaus de la Plaça de Sant Jaume fent possible l'èxit de la maniobra espanyola que Madrid dirigeix.

Tercera: Els patriotes, els homes de bona fe, molts d'ells portant encara les sabates pols de l'exili o de la ergàstula, no han sabut estructurar-se amb la rapidesa que els acontereixements exigien. Amb timidesa, filla de l'emoció del triomf esclatant de l'ideal servit amb persistent sacrifici, resten en segon terme mancats d'altres ambicions personals i sense esbrinar si la virtut de la modestia ocasionarà —com així succeí— irreparables danys a la Pàtria.

Analitzem les tres característiques:

De los Rios, Domingo i Nicolau, en l'hora crucial de discutir amb Espanya, ostenten la representació de l'Estat espanyol. Es converteixen tots en advocats de la causa anticatalana, en enemics de la nostra República i en servidors de la República unitària espanyola.

De de los Rios no en tenim res a dir. Complí amb el seu deure i si l'Espanya Imperial que avui pateix Catalunya tingués un lleure, abans d'englobar totalment el seu procés de putrefacció, per a fer serena justícia espanyola, hauria d'incorporar el cap d'aquella Delegació a la Galeria dels il·lustres que presideix el Cid Campeador.

Domingo tenia una història de negació del nacionalisme. En catalanitat vivia la ben entesa dels començaments de segle. Domingo té una excusa. De nissaga espanyola, serví la causa de la raça. Nascut, accidentalment, a Catalunya no arribà mai a incorporar-se. Absorvit per les qüestions socials retia homenatge fervorós a l'universalisme —universalisme espanyol que va del Pirineu a Portugal—. En certa manera també Domingo complí el seu deure el dia 17 d'abril de 1931. L'Imperi, però, no serà mai grat al seu recort perquè tingué la desgràcia de néixer en territori català i encimbellava políticament per obra i gràcia d'un accidental sentimentalisme tortós.

A Nicolau si que ja és hora de fer-li justícia, amb tots els respectes pel filosof i el poeta, per al professor de grec i traductor dels clàssics, per al tècnic en finances, en economia i en agricultura, per al servidor constant de l'Espanya republicana i de la republicana banca d'Espanya.

Diem que és hora de fer-li justícia perquè ha creat escola i es compten per dotzenes els Nicolau que sabent per aliena experiència el bé que paguen els espanyols als seus servidors estrangers van ja arxivant arguments i infàmies per servir un futur 17 d'abril.

Nicolau d'Olwer anà a Catalunya com espanyol, al servei d'Espanya i contra la República Catalana.

Perdut pels promotors i els líders el record de la gloriosa Conferència Nacional Catalana, el poble de Catalunya donà una clara lliçó d'ètica política a Acció Catalana Republicana. Ben entès que no parlem d'Acció Catalana. El 12 d'abril de 1931 un sufragi, la sinceritat del qual ningú no gosarà posar en dubte, la democràcia catalana rebutjà en forma contundent la política i tàctiques d'Acció Catalana Republicana. Perquè hom es dongui compte avui del prestigi i de la popularitat amb que comptaven els de l'Acció, afirmem, sense temença d'ésser desmentits, que els seus candidats que no anaren en coalició amb els elements que Macià acabdillava, no arribaren a obtenir la cinquena part de vots dels candidats monàrquics.

A Nicolau, doncs, a la pròpia terra, li era negat el dret de representar amb personalitat pròpia els interessos col·lectius. A Espanya, ni parlar-ne. Les masses que votaren ignoraven fins l'existència de don Lluís Nicolau d'Olwer.

Complaences apart dels cabdills espanyols, que ja saben sempre amb qui se les entenen, el Sr. Nicolau comptava, i compta, amb un fort prestigi intel·lectual, —aleshores ningú no li coneixia aquelles aptituds que l'han consagrat tècnic enciclopèdic— que podia posar lliurement al servei de la Pàtria o al servei dels enemics. Al servei de la República Catalana —un estat de fet indiscutible— o al servei de la República Espanyola —un altre estat de fet antitètic amb el fet català.

Tenim la seguretat de que el mateix precipitat impuls d'aquella deserció post-assemblea de parlamentaris que enterbolí tretze anys la vida de la Lliga Regionalista, menà les passes cap a Madrid del Sr. Nicolau.

Nicolau es desentengué del neguit patriòtic i menyspreà el 17 d'abril la severa lliçó de la democràcia catalana. Optà per ésser alt funcionari de la República espanyola com qualsevol Bertran, Rodés o Ventosa en temps de la monarquia. Pogué posar-se al servei de Macià, President provisional de la República Catalana i es posà al servei d'Alcalà Zamora, president provisional de la República espanyola.

Ofrenà el seu prestigi personal a la causa de l'Estat espanyol i ens consta que la seva presència en la Delegació

(a la pàg. 3)

Fulls de la Nostra Historia

Tradicions de la Guerra del Segadors

dels reculls fets

Per JOAN AMADES

"La setmana tràgica" de 1909

Els rifenys s'havien sublevat a Melilla i els esforços que el govern espanyol envià corre-cuita a l'Àfrica foren batuts en una batalla infortunada que costà milers de víctimes. Per aturar la catàstrofe el govern no trobà altra solució que la de mobilitzar unes quantes reserves per enviar-les a "l'escorxador", puix que aquesta era la denominació que el poble català aplicava a la zona marroquina sublevada.

Catalunya es commogué profundament en veure embarcar tants dels seus fills, la majoria casats, per anar a afrontar la mort en terra africana i en una guerra fortament impopular. Els medis obrers bullien d'indignació. A Barcelona els agitadors lerrouxistes atiaven les masses per tal que s'esdevinguessin els fets que podien justificar una repressió sagnant del govern espanyol el qual volia aturar la marxa ascendent dels partits nacionalistes i republicans i la preponderància econòmica de Barcelona.

Els agents provocadors de Lerroux, a sou i seguint les instruccions de Madrid, aconseguiren encendre el sentiment talisme popular. Al port de Barcelona grups de dones enardides s'oposaven sorollosament a l'embarcament de reservistes i les manifestacions tumultuoses es produïen diàriament a les Rambles fins que el 24 de juliol aquesta agitació esclatà en una vaga general que degenerà en revolta oberta.

Els polítics catalans s'espantaren de la violència del moviment i es relogueren en l'interior de les seves llars, cometent el greu error de desentendre-se'n. Els revoltats mancats de direcció, s'esbravaren cremant convents i creant Comitès Revolucionaris que no sabien que fer ni tenien connexió els uns amb els altres. Ningú no inspirava confiança perquè ningú no veia amb claredat quina finalitat tenia aquella revolució i ningú no en volia prendre la responsabilitat de la direcció. I ara es dona l'espectacle extraordinari d'una revolta triomfant, mes tressa de la ciutat per espai de vuit dies que la seva inacció anà esmortint fins a vèncer-la per la seva pròpia passivitat i manca d'objecte.

D'antuvi les autoritats espanyoles no gosaren servir-se de les forces de la

guarnició de Barcelona amb les quals no tenien confiança. Deixaren que passessin vuit dies perquè els fets justificuessin la repressió—que era el que es tractava de demostrar—i enviaren a Barcelona forces militars no contaminades de l'esperit de Catalunya. Simultàniament, l'aleshores ministre de la Governació —l'anti-català—. La Cierva llençava la consigna de que es tractava d'un moviment separatista que calia reprimir con "mano dura". Aquesta ha estat sempre la primera precaució que els governants espanyols han pres davant qualsevol manifestació de l'esperit renovador de Catalunya amb el fi d'evitar que les diverses nacionalitats ibèriques poguessin despertar del seu son.

Les tropes forasteres entraren a Barcelona el 29 de juliol i amb uns quants trets i unes quantes canonades, perquè no fos dit que no hi hagué lluita, dispersaren els pocs sublevats que jugaven a fer revolució pel Paral·lel i les bariades extremes posant fi a la revolta.

I començà la repressió que s'allargà mesos i mesos mentre a l'interior de la Península s'atiava una exacerbació d'odi contra els catalans, que arribava a l'extrem de que en els vagons dels trens i en establiments comercials s'hi posessin rètols que deien "no admitimos viajantes catalanes".

Hi hagué uns quants afusellaments de gent innocent que no havia tingut res a veure amb la revolta, entre aquestes víctimes, la més destacada per la seva resonància internacional, fou Francesc Ferrer i Guàrdia.

El curs dels procediments judicials posà al descobert les estranyes i tèrboles concumitànies del lerrouxisme amb els caps de partits dinàstics que l'havien utilitzat com instrument de la seva política anti-catalana.

Una vegada més el govern espanyol havia aconseguit el seu propòsit d'aturar l'embranzida que havia pres el ressorgiment català i s'assegurava la submissió de la plutocràcia autòctona pel servei que li havia fet d'afusellar uns quants "revolucionaris" que els feien por.

Per la transcripció
Pere Llopis.

El homes i les idees

enemiga fou el pes que decantà l'ànim de Macià..

Singularitzariem en el Sr. Nicolau la malvestat de la data que comentem si la seva conducta no hagués tingut greus conseqüències per a la continuació de la lluita per la sobirania del nostre poble que, naturalment, no restà aturada el 17 d'abril.

La responsabilitat del Sr. Nicolau té projeccions infinites. Per amor propi de claredat i amb caràcter de contumàcia difícil de comprendre, un planter magnífic de patriotes, entroncats directament amb el fet o l'esperit de la ja esmentada Conferència Nacional Catalana, s'han vinelat a una permanent col·laboració mb l'Estat espanyol que

(de la pàg. 2)

comprèn des de l' "hidalgo" Azaña fins el tenebrós Negrin, passant per la F. A. I.

Vegeu, doncs, com el mal exemple ha trascendit a la post-guerra i no seria gens d'estrany que aquest article es traduís en un banquet, amb pergamí, a l'hellenista il·lustre, modest i patriota, enemic dels càrrecs, salvador de Catalunya i fidel guardador de l'ordre de la banca d'Espanya.

La baixa ambició política fan l'altra causa del 17 d'abril.

(Continuarà en el proper número).

La Musa popular ha conservat la preciosa cançó de gran valor descriptiva i d'un sentit punyent i dolorós, en la qual són descrits a gran pinzellades i en termes simples i vulgars alguns dels episodis de la guerra dels Segadors.

Catalunya, comtat gran,
qui t'ha vist tan rica i plena!

ara el rei Nostre Senyor
declara ens té la guerra.

El comte duc d'olivares
temps ha li burxa l'orella;

ara és hora nostre rei,
ara és hora que fem guerra
contra tots els catalans.

Ja ho veieu quina n'han feta;

seguien viles i llars
fins al lloc de Riudarenes;
ja n'han cremada una església

que Santa Coloma es deia
cremant albes i casulles

i corporals i patenes
i el Santíssim Sagrament

que alabat sia per sempre.

Mataren un sacerdot

mentre que la missa en deia;

mataren un cavaller

a l'entrar-ne de l'església,

don Lluís de Furià,

que els àngels li fan gran festa.

Del pa que no era blanc,

deien que era massa negre

i el donaven als cavalls

per desolar-ne la tefra.

Del vi que no era bo,

n'engegaven les aixetes

i en regaven els carrers

sols per desolar la terra.

Al bell davant dels seus pares

deshonraven les donzelles.

Ja en daren part al virrei

del mal que aquells soldats feien.

—Llicència els he donat jo,

molta més se'n poden prendre

Al sentir-ne tot això,

se n'ha avalotat la terra.

Ja n'entren a Barcelona

mil persones forasteres

amb el nom de segadors

perquè n'era temps de sega.

De tres guardes que n'hi ha

ja n'han morta la primera;

ja en mataren el virrei

a l'entrar de la galera;

n'anaren a la presó

a dar llibertat als presos.

El bisbe els va beneir

amb sa mà dreta i esquerra.

—On és vostre capità?

a on és vostra bandera?

Ja van treure el bon Jesús

tot cobert amb un vel negre.

—Aquest és nostre capità,

aquesta nostra bandera.

A les armes, catalans,

que ens han declarat la guerra.

Aquesta és la versió més coneguda

que pel Penedès es troba encara ben

sencera amb petitíssimes variants in-

significants. Les versions més punyents

i crues són les empordaneses, de les

quals n'hem trobades de molt fragmen-

tades, tant que llur identificació és gar-

rebé impossible, i d'un llenguatge molt

més agut i dur. Diuen, entre altres coses

cruels, que mataren els infants i

que se'ls menjaven i els donaven a

menjar a llurs mares.

Aquesta cançó constitueix un valuós

document d'història popular tradicional.

UN "ZITGOLEP" CATALÀ

Tots els pobles tenen una paraula o

una frase que sols ells saben pronun-

ciar amb una refinada i aguda perfec-

ció, i que serveix per a identificar i

distinguir els estrangers, els quals per

més que dominin la parla d'un altre

país, molt rarament i difícilment po-

den arribar a pronunciar aquella pa-

raula o frase que sembla posseïda d'

una certa màgia i que sols es deixa

dir amb maravillosa justesa per

aquells que del bressol han après la

parla que la té i que pren com a dis-

tintiu. Aquest tipus de mots existents

en totes les llengües rep el nom inter-

nacional de **Zitgolep**, o sigui el del

blat en una de les llengües de la civi-

lització antiga. Segons una tradició

clàssica, dos vells pobles estaven en

lluita, i aquesta fou tan aferrissada,

que els combatents es varen barrejar

de tal manera que no hi havia pas mit

jà per a distingir els uns dels altres;

puix que les dues parles eren familiars

a ambdós lluitadors, però amb tot, com

és natural, mai els uns no dominaven

absolutament la dels altres. Els que

varen tenir aventatge en la brega, vo-

lent purgar el seu exèrcit dels enemics

que se'ls havien barrejat, com a mitjà

de salvació feren pasar tot l'exèrcit

confós per un reducte estret i en pas-

sar d'un a un els obligaven a pronun-

ciar el nom del blat en la parla dels

vençuts, en que, com hem dit, era **zit-**

golep, i el que no sabia dir-ho amb el

refinament propi dels vencedors era

seguidamente mort com a enemic.

A Catalunya tenim el nostre **zitgo-**

(a la pàg. 8)

FEM CATALANISME

Per PATRICI LLIURE

"Era una bassa d'oli el catalanisme quan tots pensàvem només que en Catalunya. Vivíem tots en santa pau per a poder fer més bé la guerra als enemics de fora".— Pere ALDAVERT.

Com han canviat els temps! Es veïtat que els homes han d'anar actuant d'acord amb els aconteixements que es presenten, però, ho és també, que el fonament bàsic de llur actuació no pot ésser altre que la necessitat de lluitar per la seva llibertat i, per tant, l'assoliment de la llibertat de la terra que els veï néixer.

Naturalment que no és possible que tots els homes pensin i actuïn d'identica faísó perquè per això existeixen les diferents idees religioses, polítiques i socials; però si que és una cosa natural que tots els homes pensin en alliberar el poble a que pertanyen per que no pot haver-hi llibertat pels homes, si els pobles que integren permaneixen esclaus.

Aquest és el cas de Catalunya.

Quan el grup de patriotes que junt amb l'Aldavert, Guimerà, Permanyer i tants d'altres quins noms mai no podrem oblidar els catalans, es llençaren a la lluita per la reivindicació de Catalunya, tota mena de dieteris caí gueren damunt d'ells, però aquells precursors del catalanisme seguiren la lluita amb tots els mitjans de que podien disposar, sense fer cas dels blasmes amb que tractaven de combatre'ls els mateixos catalans que desconeixent els drets del nostre poble i sotmesos al fuet de l'opressor, feien el joc als polítics madrilenys, ajudant-los a esclavitzar Catalunya com si fos un poble de mesells.

I és precisament de l'acció d'aquell grup de catalanistes que arrenca el moviment alliberador de Catalunya. Avui, gairebé ni es pronuncia la paraula Catalanisme. I és la que més escan. Catalanisme ho diu tot. Catalanisme vol dir "fer a Catalunya tal com deu ésser, això és, convertir-la en un estat lliure i sobirà. Catalanista és el qualificatiu que més pot honorar a un català. De Catalanistes foren qualificats aquells homes purs i abnegats que llençaren el crit d'alliberació de Catalunya. Avui parlem de separatistes, d'independentistes, perquè ja allò dels "regionalistes" s'ha deixat a un recó.

Si tots els catalans fossin catalanistes en la pura expressió de la paraula, Catalunya seria independent... "Era una basa d'oli el catalanisme quan tots pensàvem només que en Catalunya" deia l'integerrim Aldavert davant el desgavell que portaven a Catalunya les ambicions dels polítics post-república espanyola. ¿Què diria el patriota si contemplés, ara, l'espatacle vergonyós que donen els que volen atorgar-se la direcció del poble català?

Potser no s'havia donat encara en la lluita que comporta Catalunya per l'assoliment de la seva llibertat, una demostració tan evident de la manca de catalanisme en els homes que volen dir-se dirigents de l'opinió catalana, com la que s'està donant en els moments actuals.

Fa basarda contemplar-ho. De les Bases de Manresa encà, n'han passades moltes de coses que, forçosament, han tingut d'anar desvetllant el poble català fent-lo derivar cap a l'únic ca-

mí que pot conduir-lo a la seva total alliberació. Més els homes necessiten sempre un guiatge i d'ell depèn el que facin dreuera per arribar al cim que cobegen o s'estimbin a l'avenc més profund. I sembla talment que en aquests moments trascendentalíssims, els que deuriem de guiar el poble català pel camí del triomf, es conjurïn per soterrar-lo per sempre més.

Per què, preguntem, on és el catalanisme de tots aquests senyors que volen erigir-se en directors del poble català? Francament no el veiem enlloc. Ells parlen de llibertat per Catalunya, d'aliança nacional, però la seva actuació és netament espanyolista i talmènt sembla que posin tots els seus esforços a fer marxa enrere a la dominació de l'estat espanyol.

Que no se'ns digui que exagerem. Ens fixem solament en l'actuació de totes les diferents branques que a l'exili es consideren encara representatives de la política que desenvoluparen en els darrers anys de vida política a Catalunya dintre la república espanyola. Fins el moment actual no hem pogut escoltar una veu ni conèixer d'un gest de qualsevulla d'elles que sigui demostració de la seva catalanitat. Molt de P. S. U. "de Catalunya", molt de E. R. "de Catalunya", molt de A. C. però res d'acció "de Catalunya i per Catalunya". Podem considerar l'actuació d'aquest fills de Catalunya com d'acció catalanista? No, de cap manera. Ésser catalanista ho vol dir tot. Vol dir sentiment de català; ànima catalana; acció per Catalunya; dignitat catalana; consciència de català; convicció en el compliment del deure amb la terra que ens veï néixer i reconeixement del dret de Catalunya a governar-se lliurement. Ésser catalanista vol dir voler la llibertat amb tota l'extensió que té aquesta paraula, i, per tant, enemic declarat de totes les opressions, signiu del caire que es vulguin. Ésser catalanista vol dir aimant de la llibertat de tots els pobles i de tots els homes; vol dir ésser enemic declarat de tots els totalitarismes començant pel "falangisme" i acabant pel "castellanisme". Vol dir ésser component d'una nacionalitat viva, d'un poble lliure i sobirà amb el gaudi de plena independència "per viure la seva vida" d'acord amb la voluntat dels seus ciutadans.

Poden considerar-se catalans, —això és gatanistes perquè aquesta és la veritable qualificació del que per damunt de tot hi posa Catalunya— aquests senyors que invoquen la direcció d'un poder llunyà sense adonar-se que els qui ells volen posar com espill, comencen per ésser "russistes" i demostren que són "russistes" defensant amb llurs vides la llibertat del seu poble? No, aquells senyors són senzillament traidors a la causa catalana ja que invocant la dirigència de Rússia, serveixen a Espanya que és qui té a Catalunya engrillonada. Poden considerar-se catalans, això és catalanistes, aquests senyors que en parlar de reivindicar els drets del poble català, ens parlen de reconèixer l'existència de la República Espanyola i ens aconsellen que considerem representants nostres als Irla i els Santalòs que fuggint de "llepons" dels espanyols treballen per a que Catalu-

nya segueixi esclavitzada? No, aquests són senzillament trànsfugues de la política, traidors a Catalunya, ja que invocant el nom de la pàtria, treballen per lliurar-la a l'esclavatge de Castella.

I així veiem com des del C. N. C. de L. fins a les entitats d'Amèrica que tant havien enlaira el catalanisme, es parla i es torna a parlar de voler l'nant mostres d'haver oblidat els seus deures de catalanistes, estan lliurant-se a una campanya d'espanyolisme que denigra a Catalunya i els posa en el ridícol més exagerat.

Els moments no só nper jugar a política ni, molt menys, per entretenir-se buscant solucions de 'cara a Espanya'. Nosaltres, els catalans, demostrant alliberació de Catalunya mentre, donostre amor a Catalunya tenim el deure, l'obligació de lluitar, amb tota l'ardidesa, amb tot el coratge i amb totes les nostres forces per a fer triomfar el catalanisme. Això és "per presentar Catalunya davant el món". Ja que avui, pel món, Catalunya és engolida per Espanya. Vosaltres catalans que no beguereu en les fonts puríssimes del catalanisme, que no heu escoltat les prédiques d'aquells iniciadors de la creuada per la reivindicació de Catalunya, emmiralleu-vos en la seva fe de patriotes, en la seva actuació austera, en el seu patriotisme desinteressat i poseu-vos a la lluita amb la seguretat de que compliu un deure i n'hem d'obtenir el triomf.

Catalans de Londres! proclameu amb dignitat que volen la independència de Catalunya. Catalans de les Amèriques! tots, els que ja hi romanien i els que heu vingut després de l'invasió de Catalunya per l'allau franquista, feu idèntica proclamació amb tota dignitat. Deixeu de banda vostres ideologies, anem cap a la unificació de tots els catalans que ja discutirem després quins siguem els més i quines ideologies han de regir Catalunya.

Nosaltres que beguerem en les puríssimes fonts del catalanisme, que tinguerem la sort de conèixer l'evangei de Catalunya tot fruint la lectura de "La Renaixença" i dels escrits d'aquells capdavanters de l'alliberació de Catalunya, pensem, avui més que mai, com Mestre Aldavert quan deia: "Per això sóc catalanista d'aquells que no pensen en apedegar l'esparcada Espanya, sinó en çò que era i pot tornar a ésser Catalunya". Aquest deu ésser el nostre lema, "Per damunt de tot, Catalunya". Salvem-la! Siguem nosaltres CATALANISTES! —això és NACIONALISTES CATALANS— així podrem ésser tinguts com a homes conscients del nostre detre.

Deixem-los a ells que siguin espanyolistes i que s'espavilin si volen existir com a tals. Fem catalanisme!

EL LERROUXISME TORNA.....

Cal Donar el Toc D'Alarma

Per P. CLAVE

Hi ha espectes de la conducta d'alguns catalans a l'exili que cal no perdre'ls de vista i donar el toc d'alarma per si és possible evitar que els seus efectes destorbin la bona marxa de les veritables corrents patriòtiques dels catalans.

¿Cal donar el toc d'alarma! ¿no els heu vist? Practiquen a l'exili la mateixa política eixorca de Catalunya, que ha arribat ací també, ara... Catalans d'Amèrica, joventuts catalanes que heu sacrificat el vostre esdevenidor, aparteu-vos-en com cosa que apesta. No deixeu que els vostres esperits generosos de patriotisme, d'una línia recta i digna, en sofreixi el contagi. El plef de Catalunya amb Espanya, diguin el que vulguin, no té més que un sol camí a seguir, que és el recte de la dignitat, sense curves ni recurves, sense confusionismes de caminets que no condueixen enlloc i si condueixin a alguna part no és més que a la dissort de Catalunya, sempre. Allunyeu-vos dels confusionistes, dels que us parlen d'una Pàtria que no saben ben bé mai quina és i d'una llibertat que no significa més, al capdavant, que llibertat a Espanya per esclavitzar-nos. Allunyeu-vos-en. No deixeu que us cloroformin amb els seus cants d'un patriotisme dubtós.

Els sempre tenen a la boca allò de l'autodeterminació de Catalunya però lliurant-se de peus i mans a l'enemic per a que segueixi oprimint-nos. Allunyeu-vos-en que la seva ànima no és pas la catalana. Els uns, la tenen empatxada d'un internacionalisme que perturba, tal com el practiquen, la unió dels catalans; i els altres, d'un es-

panyolisme que fa que tot el que toquin ho infectin.

Ara, a Amèrica, hi han portat també el confusionisme talment com responen a una consigna. Es la cinquena columna que tracta de desviar l'esperit patriòtic que anava fent via, sense rancúnies de cap mena, i infiltrar-se en el si dels catalans d'Amèrica, impedint que s'exterioritzi aquest sol pensament: independència pàtria.

Allunyeu-vos-en. No deixeu que s'acostin a les vostres entitats que han viscut una vida d'harmònica comprensió patriòtica durant molts anys, sense ideologies que res tenen a veure, avui per avui, amb el plet pel qual venim lluitant els catalans. Allunyeu-vos-en que són els lerrouxistes que tornen.

Lerroux anà a Catalunya per infiltrar a la classe obrera un esperit de resistència que fes que el catalanisme no tingués entrada en les seves organitzacions. Avui ningú pot invocar Lerroux com un defensor de la classe obrera i si com un traïdor.

Ara, a Amèrica, han arribat els noulerrouxistes per infiltrar també un esperit de resistència a les masses catalanes per a que el veritable ideari del patriotisme català no hi tingui entrada.

No us en feu dels qui us diuen que hi ha que deixar el plantejament radical del nostre problema. Es la cinquena columna que fa la seva feina de perturbació; són els nou lerrouxistes que responen, com aleshores, a una nova consigna d'un nou Lerroux.

Allunyeu-vos-en, són els traidors de Catalunya.

Són espanyols il.lustres

per M. ROCA

Recordem aquella tournée artística de Manén i els cartells anunciadors dels seus concerts que deien: JOAN MANEN. Recordem també els de PAU CASALS. I encara aquells aclariments que una coneguda personalitat artística feia a la premsa que l'havia confós amb "músico español", reivindicant la seva condició de català. Recordem això i ho comparem amb tant d'intel·lectual "espanyol" que ara llegim sovint a la premsa d'Amèrica i que corresponen a personalitats nascudes a Catalunya. A la premsa, en els cartells i en aquests volants on la condició d' "español" precedeix el nom escrit en correcta ortografia castellana, per excitar l'assistència a l'acte en el qual l'il·lustre "espanyol" hi ha de prendre part.

Els primers casos esmentats els recordem d'anys enrera quan el catalanisme corresponia a l'època "regional". Els darrers casos són d'ara, de l'època en que el catalanisme és no res menys que "nacional" i els catalanistes s'anomenen "nacionalistes" i que després d'haver vist reconeguda, segons diuen, Catalunya, la seva "personalitat nacional" sembla que fora una cosa molt natural dir-se català i reivindicar la condició de tal en qual-sevulla lloc i circumstància. En els casos primerament esmentats les il·lustres personalitats catalanes no eren polítiques, ni feien política; senzillament sentien l'orgull d'ésser catalans i en destacar la seva condició de catalans els guiava un elemental sentit del patriotisme. En els darrers casos bon nombre d'aquests "il·lustres" són polítiques i els trobem classificats entre els "mig-legalistes" i els "legalistes del tot" i hem de creure per tant que fan política fins en això de "conllevar" les seves personalitats a mejor glòria i prestigi de l'espanya republicana del 31. Hem de creure això o bé que la ciència que posseeixen és un "truco" i patriòticament es sacrifiquen per a que sigui Espanya la que es carregui amb la culpa de la seva intel·lectualitat que, sense glòria, no mereix per tant dir-se catalana.

¡Catalans d'Amèrica, quina desil·lusió! Ens creiem que la dissort que portava a Amèrica tants connacionals nostres amb fama de savis es tornaria en una venturosa oportunitat per a fer més coneguda l'empremta del geni de la raça a tot arreu i, ja ho veieu, són de la raça espanyola! Hem perdut el temps; altres desfan amb els peus el que nosaltres hem fet amb el cap. Tanta insistència, tants d'afanys, tants d'esforços esmerçats per a reivindicar la condició de catalans d'aquells il·lustres, de debó, connacionals nostres que intervingueren en les lluites emancipadores dels països d'Amèrica o bé excel·liren en les arts, la indústria i el comerç fins a lograr incorporar-los com a tals en la història d'aquests països, com Ramon Pintó, Frederic Capdevila, Miró i Argenter etc., resulten inútils. Al cap de tants anys de distància d'

aquells altres homes de debó il·lustres, quan dir-se català no és una cosa accésoria sinó necessària que significa la incorporació individual a la lluita per la reivindicació pàtria i CATALA és l'equivalent a una consigna, resulta que els nostres homes són **espanyols**. ¡Bona l'hem feta! Si algun d'aquests il·lustres homes encerta a fer alguna cosa que valgui la pena, quina feina ens donaran, anys a venir, en fer-los passar per catalans!

Però, nois, és que Catalunya és tan poca cosa per la glòria d'un home tot sol i..... dóna tan poquet!

Llegiem fa poc en una revista catalana d'Amèrica com es dolia del trist espectacle que dóna la cultura catalana a l'exili on totes les iniciatives són migrades i efímeres. Que comenci per doldre's del trist espectacle que donen els intel·lectuals catalans a l'exili. Si s'adona que la major part d'aquests noms associats a activitats polítiques fracassades i contràries a l'interès nacional, i adoptant actituds vergonyoses com les que hem deixat anotades, causen repugnància, caurà en el compte de que, llegir-los, no té cap interès. Res de nou poden dir-nos. I els catalans volem veure avui —és una necessitat espiritual— com batega l'ànima nacional en el seu afany de llibertat el mateix parlant de microbis d'àtoms i de molècules que d'història, de filosofia i d'art.

Segons el magnífic pensament de Martí, "la intel·ligència no és més que la meitat de l'home, i no el millor d'ell". Nombre dels nostres intel·lectuals han fet renúncia a l'altra meitat i al millor d'ells. **No volen ésser catalans!**

DADES I DOCUMENTS

DOMENECH MARTI I JULIA.— Fou el mes de juny del 1917 que deixà la terra aquell vigorós patriota que feu sentir la seva veu d'apòstol per tots els indrets de Catalunya.

Nosaltres que el reconeixem com el nostre Mestre i hem procurat seguir fidelment el seu guiatge, el recordem sempre i avui més que mai perquè, darrera les nuvolades de la guerra, apunta una albada de triomf que ve a donar la raó a aquell vident que predicava el triomf del nacionalisme català seguint els camins d'un socialisme pur.

Com el MESTRE, posem per damunt de tot: CATALUNYA, CATALUNYA i CATALUNYA!

Si jo fos Totpoderós, demà Catalunya seria lliure i seria també un poble com jo me'ls imagino: usant de la vida plena de l'home i de la naturalesa. Ara, com sóc genspoderós, faig com la formiga per a que un jorn o altre, els que ens seguiran, siguin ciutadans del poble que jo somnio.

D. Martí i Julià.

Del Comte d'Olivares i duc de San Lúcar, al Rei Felip IV.— "Tres son, Señor, los caminos que a V.M. le puede ofrecer la ocasión y la atención en esta parte..... El tercer camino, aunque no con medio tan justificado, pero el más eficaz, sería, hallándose V.M. con esta fuerza que dije, ir en persona como a visitar aquel reino donde se hubiese de hacer el efecto, y hacer que se ocasionase algún tumulto popular grande, y con este pretexto meter la gente, y con ocasión de sosiego general y prevención de adelante, como por nueva conquista, asentar y disponer las leyes en la conformidad de las de Castilla, y de esta misma manera irlo ejecutando en los otros reinos".

Aquest fou el camí seguit per tal d'anorrear Catalunya.

"I una de les seves errors fonamentals fou la de voler portar Espanya cap a l'unitarisme. L'error unitarià provenia del seu instint assimillista. En el comte d'Olivares com en tants d'altres estadistes i ministres castellans, l'unitarisme dominador i despòtic ha estat, més que una idea política, un impuls instintiu; menys que un pensament, un aspre afany incoercible. L'unitarisme castellà és un producte de la sang, i no pas del cervell. És racial, però no racional. A Espanya no hi ha hagut mai un ver principi unitari. Hi ha hagut, només, una dèria unitarista".

A. Rovira i Virgili — Estudi biogràfic de Pau Claris

Lluís XIII, rei de França, en conferir poders a l'ambaixador francès prop de Catalunya, M. du Plessis-Besançon, en un document datat a Amiens, el 29 d'agost del 1640, diu: "per a tractar en el nostre nom amb els Diputats dels dits Estats, pobles i països de Catalunya que tindran suficient poder d'aquests, per a l'establiment de la República que pretenen formar sota la nostra protecció, de la qual República la ciutat de Barcelona serà cap".

"Avui apareix indiscutible que la solució preferida pels homes que dirigien el moviment de la nostra terra, i sobre tot per En Pau Claris i En Francesc de Tamarit, era la Constitució de la República Catalana independent".

A. Rovira i Virgili — Estudi biogràfic de Pau Claris

Amb un admirable sentit de la solidaritat històrica de Catalunya, portant el seu pensament a les inconegudes contingències dels temps futurs, el redactor del Dietari de la Generalitat, a la mort de Pau Claris, exclama:

"QUE NO LI FALTIN SEMBLANTS FILLS EN L'ESDEVENIDOR".

L' Actualitat Catalana a Mexic

"LA NACION CATALANA" I ELS ESPANYOLS

Tal com era d'esperar, la premsa espanyola ha saludat amb un concert d'esgarrifs l'aparició de "La Nación Catalana".

"Estampa", editada per refugiats, partidaris del "Estatuto", "Adelante", del Partit Socialista Obrer Espanyol i "Catalunya" del P.S.U. han estat els primers en obrir el foc.

Amb literatura descordada i desconsideracions sense solta esbraven el seu antagonisme escopint un grapat d'insults que posen de manifest la seva distinguida ruqueria.

GOVERNANTS VITALICIS

Aspiren a ésser-ho els nou diputats catalans que votaren l'acord grotesc d'erigir-se en Convenció i "representar" legalment Catalunya davant el món amb l'afegit de que un cop aquesta Convenció s'hagi instal·lat a Catalunya, si els espanyols els faciliten la guàrdia civil necessària, governaran per espai de dos anys passats

els quals estudiaran si es prudent convocar el poble a unes eleccions perquè manifesti la seva voluntat. I els reelegixi, és clar!

Aquesta cosa "pintoresca" es discutí i aprovà en una recent reunió que efectuà a Mèxic el Parlament de Catalunya i a la qual assistiren 14 (atorze) diputats dels 80 que componen la institució parlamentària.

Els nou invictes aspirants al martiri del càrrec vitalici foren els següents: Lluhi i Vallescà, Fole, Dot, Rouret, Canturri, Belart, Casademunt, Santaló i Bilbeny.

Els altres cinc s'abstingueren de votar. No votaren en contra però. I per això no donem els seus noms.

L'ENTERRAMENT DE JAUME AIGUADER

Una altra nota pintoresca l'ha constituït el sentimentalisme que feu posar la bandera estelada en el fèretre del ex-ministre espanyol Jaume Aiguader. Fou embolcallat amb una bandera, que, en vida, ell havia trait. Pot-

ser els que la hi posaren tenien la intenció de fer "regionalisme" fent aparèixer la bandera independentista, als ulls dels mexicans, com una cosa tolerada pels espanyols.

En els reduïts comentaris que la premsa ha dedicat a aquesta defunció no s'hi ha fet esment a les activitats revolucionàries d'avant-república i, en canvi s'ha fet remarcar el seu caràcter de polític espanyol i ministre del govern Negrin.

Que Déu l'hagi perdonat!

DIVERGENCIES A E.R. de C.

Amb motiu del traspàs del Dr. Aiguader s'han produït incidents notables entre els militants d'Esquerra Republicana de Catalunya.

Hom pretengué celebrar un gran acte enciclopèdic en el qual hi prenguessin part les figures representatives dels diversos nuclis d'E. R. de C. però la idea ha estat desestimada després dels incidents violents que es varen produir durant la reunió celebrada amb aquest objecte i en la qual els

elements nacionalistes purs —encara n'hi resta algun a l'Esquerra— s'hi oposaren rodonament.

Jaume Miravittles ha estat desautoritzat pels organismes d'E. R. de C. degut a un treball que publicà al portant-veu base "Euzko-Deya" titulat "El testamento de Luis Companys" i en el qual feia revelacions íntimes que han desplaçat a les altes autoritats del partit, les quals no en sortien pas massa ben parades.

FRATERNITAT INSOLITA

Amb motiu de les tradicionals festes andaluses de la "Cruz de Mayo" el Centre Andaluz tingué la gentilesa d'organitzar un ball a honor de l'Orfeo Català.

El Centre Andaluz feu imprimir unes invitacions en català, correctament escrites, pregant l'assistència del major nombre possible de socis de l'Orfeo amb llurs familiars.

Aquest fet és tan extraordinari que hom no pot menys de pensar si no es tracta d'un acte intel·ligent amb mireres al "regionalisme" fraternal i ben entès.

L'Orfeo acceptà la invitació i bon nombre dels seus afiliats concorregueren a la festa.

ENIGMA

El constitueix la encara desconeguda representació catalana que assistirà a la reunió que Martínez Barrio ha con vocat, a Colòmbia, de polítics refugiats espanyols.

La gent sent curiositat per saber qui o quins seran els "valents" que s'atreviran a anar-hi.

Hom ha fet córrer interessadament, que hi assistirien el senyor Pi i Sunyer i el senyor Aguirre. Ningú no s'ho creu.

DESCOMPOSICIO

Els residus del P.S.U.C. que des de que van arribar a Amèrica venen sofrint un procés de descomposició, estan, ara, en vigílies de donar a la publicitat una altra llista de "traïdors" i "trotzquistes" expulsats del seu partit.

Aquesta vegada no es tracta de casos isolats sinó, d'un nucli important que ja està tip d'anar supeditats als espanyols i que sense abjurar de les seves idees, i en un acte de recobriment de consciència nacional, es proposa proclamar la seva catalanitat fent una professió de fe independentista que no deixi lloc a dubtes en quant la seva ortodoxia.

PUBLICACIONS

"El Poble Català" ha deixat d'aparèixer els mesos, d'abril i maig i hom no sap encara si apareixerà en el de juny.

Es veu que el quatre elements econòmicament lligats amb la J. A. R. E. que hi ha al Consell de Comunitat no han pogut resoldre l'afar econòmic de la subsistència del seu òrgan d'expressió. O és que potser els "magnats" senyors Andreu i Prieto, no poguent-se servir de la publicació, l'han condemnat a desaparèixer?

Tampoc no ha sortit "La Revista de Catalunya". Ni el "Butlletí del Partit Socialista Català".

El P. S. U. ha seguit publicant regularment "Catalunya" amb la eterna repetició dels discs gastats a què ens

té acostumats.

Jordi Arquer ha fet aparèixer l'"Oda a Sant Jordi" en un facísle bellament imprès.

També ha sortit el numero 2 de "La Nación Catalana".

A darrera hora ha sortit el número 3 de "La Humanitat" aquesta vegada no és clandestina —malgrat les desautoritzacions i les protestes que publica—. Esta dedicada al traspàs del Dr. Aiguader i ho aprofita per fer un xic més de "regionalisme".

Per la seva banda, Jaume Miravittles, ha respost a la desautorització de què ha estat objecte fent aparèixer una publicació, que diu que serà regular, feta per ell tot sol, sota el títol suggestiu de "Cartes Obertes".

BOTIFLERS

L'espanyolíssim Dr. Joaquín Xirau, co-redactor de l'Estatut de Núria, ha donat una conferència al "Centro Republicano Español" que fou organitzada per "La Unión de Profesores Universitarios Españoles en el Extranjero" i la "Federación Universitaria Española" sobre el tema cinic de "Libertad como deber".

Ben segur que no passarà a la Història.

I si un dia el rifaven els catalans no en compararien cap número.

CATALUNYA A L'HORA NACIONAL MEXICANA

La massa coral de l'Orfeo Català ha guanyat una batalla per a Catalunya i ha aconseguit per a la Pàtria un èxit positiu.

Diumenge, dia 13, en un acte d'homenatge al poble mexicà i al seu President, omplí tot el programa de "La Hora Nacional" que setmanalment radia el Govern Mexicà amb simultaneïtat amb totes les estacions de la República.

Des del parlament del President de l'Orfeo fins al comentari i aclariments de l'"spícker" tot vibrà d'intensa emoció i fidelitat catalanesca. Molts milers de Mexicans descobriren que els catalans no som espanyols, com equivocadament es pensaven, i pogueren sentir, a més de les nostres cançons i de la nostra música, executada per catalans, "El Cant de la Senyera" i "Els Segadors" presentat com Himne Nacional Català.

En aquest aspecte els funcionaris de la radio governamental mexicana —la fina i gentilesa dels quals no serà mai prou agrada— contrastaren fortament amb les notes tendencioses que, amb motiu d'aquest acte, publicà la premsa sota la pressió dels "gachupines".

Aquest Concert d'homenatge al poble i al President mexicà fou organitzat per demostrar que la nostra absència au n altre homenatge que li organitzaren els espanyols, no responia a altra cosa que al fet de no voler prestar-nos davant el primer magistrat de braçet amb els detentors de la nostra llibertat i evitar un nou confusionisme.

Avui, mercès a aquest acte, que sofrí tota mena de pressions tothom sap que som els catalans i que no oblidem cap dels beneficis que Mèxic ens ha, generosament, atorgat.

CORRESPONSAL.

Unió dels Catalans

Independentistes

INFORMACIO

Creiem d'interès donar a conèixer la lletra rebuda de Carles Pi i Sunyer, pel Conseller en Cap del Grop, S. Carbonell i Puig. Diu així: "Benvolgut compatriota i amic: Adjunt us envio un exemplar del report que, a semblança dels anys anteriors, he redactat també aquest i en el que he procurat concretar el meu criteri sobre els nostres problemes i les solucions que crec més responen a l'interès i conveniència de Catalunya. M'és molt grat enviar-vos el encara que ja sé, donada la vostra posició públicament sostinguda, que hi hauran aspectes del mateix amb els quals no hi estareu d'acord. Però jo no puc menys de mantenir-me en el que sincerament penso que és millor per a la meua Pàtria. I així com jo sé apreciar el que hi ha de sentiment de catalanitat en la vostra actitud, tinc la convicció i certesa de que també em fareu la justícia de comprendre que és el mateix manament el que em dicta la meua, fins en allò que discrepi del vostre criteri. Que aquells que possem per damunt de tot l'amor a Catalunya, més enllà de les discrepàncies accidentals i accesoris, sabem sentir el que hi ha de fonamentalment comú en les nostres aspiracions i ideals".

"He rebut les vostres lletres i cables, així com el portantveu del Grop, en tots els quals s'exposa i defensa vostra posició. Respecte a la meua, recolza en el profund convenciment que tinc de la conveniència, i més encara de la necessitat de la unitat catalana, que prengui la major amplitud possible. Pensant fonament en aquestes qüestions, com és el nostre deure, estatint i ponderant tots els factors que puguin influir en la sort del nostre poble, he arribat a l'arrelada convicció de que l'estímul més poderós pel nostre redreç i l'arma més efectiva, pel reconeixement del nostre dret, consisteixen en la força de la realitat catalana. I és aquest convenciment el que em fa esforçar-me en arribar a la unitat; i és a la llum d'aquest directiva fonamental que us prego vulgueu considerar el report, com també en general la posició defensada, perquè és la que em dicta la meua consciència catalana".

"Junts en l'esperit i desitjós també que podessim estar junts al servei de Catalunya, afectuosament us saluda. Carles Pi i Sunyer".

Agraïm de cor aquesta lletra del Dr. Carles Pi i Sunyer on s'expressa amb la sinceritat que li és habitual. Afirmar, i desitgem remarcar-ho, que "he arribat a l'arrelada convicció de que l'estímul més poderós pel nostre redreç i l'arma més efectiva, pel reconeixement del nostre dret, consisteixen en la força de la realitat catalana."— Aquesta realitat catalana és evident que no descansa sobre homes, partits,

ni institucions, sinó en el fet de l'existència de la nació catalana. Es aquesta la pasició que li hem desitjat sempre al Consell Nacional de Londres. En referir-se a la necessitat de que la unitat catalana "prengui la major amplitud possible" hem d'entendre, en conseqüència, que no fa referència a una sola dimensió, la de l'extensió en homes que fan número, sinó, també, la de la profunditat en consciència patriòtica que fa camí, penetrant la realitat catalana.

Hem de fer constar que la lletra rebuda de C. Pi i Sunyer és la còpia de l'original que acompanyava e l report a que al·ludeix que no hem rebut encara, a hores d'ara. Per això lamentem no poder-nos referir al report íntegrament doncs solament d'aquest ens són conegudes les parts més essencials que ens han estat comunicades pels organismes adherits a la U. dels C. I. En explicar la crisi i ratificar-se, Pi i Sunyer, en la seva posició dimissionària, entenem que dona una nova oportunitat als "constitucionalistes" per unir-se al moviment d'unitat global dels catalans i la interpretem com la darrera oportunitat que se'ls hi dona, quan el fa exclamar: "No, això no serà. Perquè som molts els qui estem decidits a que, passi el que passi, i succeeixi el que succeeixi, amb patronatge institucional o sense, amb funcions concretes o amb més àmplia finalitat, el moviment segueixi." Celebrem que Pi i Sunyer s'apropi a la posició real tota vegada que, n'estem segurs, tan prompte es decideixi a proclamar la posició única que d'acord amb la realitat catalana cal que proclami, és a dir, la de la independència prèvia de Catalunya i de cara al món democràtic internacional, ens trobarem junts, tots els catalans de bona voluntat, com desitja i desitgem "al servei de Catalunya" i de res més.

MES ADHESIONS. —Es van rebent cada dia noves adhesions, principalment d'aquells països on la comunicació postal és lenta. Acompanyades de patriòtiques lletres, hem rebut, entre altres la de Na Montserrat Ventós, de l'Havana i de Pere Mitjà, de Londres, aquesta darrera molt expressiva i encoratjadora, per cert.

El Consell Organitzador, trameterà a tots els adherits la seva filiació individual.

La U. dels C. I. va sumant-se més afiliats cada dia. Mentre, ja va preparant-se el que serà el Primer Congrés d'Independentistes Catalans.

ESTAT CATALA

ADHERIT A LA UNIO DELS CATALANS INDEPENDENTISTES

EL NOSTRE PENSAMENT

Tot seguit que s'inicià la "UNIO DELS CATALANS INDEPENDENTISTES" la nostra Organització s'hi adherí sense reserves i amb entusiasme. Aquest acte no era inspirat, com s'ha volgut suposar, per un desig d'afeblir les Comunitats Catalanes.

Cal que ho declarem categòricament. Ben al contrari. El que nosaltres desitgem, com a patriotes, és que les Comunitats Catalanes apleguin tots els catalans nacionals, que siguin el nexa de convivència, amb un ambient de franca fraternitat, de la nostra emigració i que esdevingui l'instrument eficaç de la universalització del plet de Catalunya.

Per això **Estat Català** recomanà als seus militants que s'hi afliessin individualment malgrat que les Comunitats no havien fet professió de fe separatista. En tenim prou en que no s'haguessin declarat, en el conjunt dels seus actes, incompatibles amb els independentistes i que no possessin cap trava al futur de llibertat que freturem.

Els darrers esdeveniments han demostrat, però, que aquest nostre sincer desig d'enrobar les Comunitats no era realitzable per quant aquests organismes, retractant-se de llur orientació inicial, realitzaven actes encaiminats a crear un confusionisme nociu que, de prosperar, hauria neutralitzat, a l'exterior, tota la gamma de possibilitats que els nostres germans de Catalunya venen obtenint amb la seva abnegada i perillosa tasca.

Estat Català no podia, sense traïr el més sagrat dels seus deures, restar inactiu davant la gosadia d'unes ex-personalitats que intentaven hipotecar l'esdevenidor de Catalunya amb un nou compromís amb els espanyols.

I és amb pregon sentiment que constatarem com Comunitats hi havia que preferien donar satisfacció als nous "pactistes", sacrificant, a un interès particular de partit, la unitat dels catalans.

La convivència a les Comunitats sols és possible quan tothom s'abstingui de voler imposar les seves conviccions als altres per la violència moral, com s'esdevingué darrerament a Mèxic. Els homes d'**Estat Català** feren els màxims esforços perquè el fet, lamentabilíssim, no es produís. Renunciarem a tot el que, patriòticament, era renunciabile, però no podiem acceptar la complicitat de contribuir a un desviament perillós.

La presència a Comunitats no exigeix de ningú que s'hagi d'abdicar de les seves pròpies conviccions ideològiques ni tampoc sacrificar les posicions polítiques adoptades. Per tant, tenint en compte que no tots els afiliats a Comunitats pensen com nosaltres, és lògic que els homes d'**Estat Català** no hi puguin servir d'una manera completa els seus ideals, com recentment s'ha demostrat, i es vegin obligats —i aquest dret no els pot ésser discutit— a manifestar la seva fidelitat als manaments de llur Organització, la qual només es pot adherir sense reserves i acceptar una disciplina de conjunt amb nuclis que mantinguin ortodoxament en la doctrina i en la pràctica la idea independentista. Mai no podem formar un cos homogeni amb aquells que mantenint en llurs principis aquesta idea, per un criteri més o menys sincer, i sempre equivoat, sobre l'eficàcia dels mitjans de consecució empenen camins tortuosos.

Tothora conseqüents amb l'esperit d'Unitat Catalana que ens anima el qual som els únics que hem servit sincerament — i cercant un camí de positiva eficàcia creiem convenient l'acoblar-nos en un mínim de fraccions ja que no és possible la convivència en un sol organisme. Així els independentistes militants i d'actuació rectilínia formem la nostra Unió, com les altres tendències nacionals hauran de formar la seva. Amb tota sinceritat, tal com parlem sempre, declarem que el nostre criteri ens fa creure que és aquest l'únic procediment viable per aconseguir un nexa entre tots els catalans, ja sigui convergint en el Consell Nacional de Londres, o en un nou organisme, si aquest persisteix en la seva dimissió.

El que nosaltres no podem acceptar és que en nom d'una unitat es pretengui ofegar l'expressió dels nostres ideals, pels quals lluitem amb heròic sacrifici els nostres militants a Catalunya i hem lluitat tots en la fase ibèrica de la guerra. Aquests ideals que ens són tan cars i els quals no hem abandonat en cap període de persecució violent no deixarem pas de mantenir-los i proclamar-los des d'un emplaçament més còmode. Oi més quan la missió que de la Pàtria ens ve fonamenta en el sentit d'exterioritzar, de la fàcil més visible, les màximes aspiracions de llibertat catalanes.

Fidel a aquest manament, **Estat Català**, no s'adherirà mai a un Consell Nacional a l'exili que no mantingui i no defensi, com a mínim, el primer i el segon dels punts bàsics que ha fixat la Unió dels Catalans Independentistes. En un cas distint, li podrà oferir un suport circumstancial mentre no s'hi declari incompatible per manca de dignitat nacional. Així ho vàrem fer, fins a la dimissió dels seus membres, amb el Consell de Londres, presidit per Carles Pi i Sunyer. I així seguirem fent-ho en compliment del manament explícit que ens fa l'Organització de Catalunya de "DONAR SUPORT A L'ACCIO EXTERIOR QUE CADASCU DELS NOSTRES HOMES PUGUI FER, DES ON ES TROBI, A LES CANCELLERIES DEMOCRATiques EN EL SENTIT QUE NO SOM SOLAMENT UNA POSSIBILITAT PER AL DEMA, SINO UNA REALITAT A CATALUNYA I UNA DECISIO ACTUAL". — En dir "Els nostres homes" l'Organització es refereix a qualsevol dels catalans nacionals que senti l'emoció patriòtica de fer arribar a les cancelleries la voluntat de la Catalunya que lluita per la seva independència.

Queda ben sentat que ni la Unió dels Catalans Independentistes ni **Estat Català** no pretenem un exclusivisme, sinó que es situen en un terreny de transigència per aconseguir el màxim de conexió entre els catalans a l'exi-

li que vulguin servir la Pàtria. En lloc de dividir oferim, una vegada més, l'oportunitat d'entesa, fins ara no obtinguda per les Comunitats ni pel Consell que les representa.

Unitat dels catalans sobre bases concretes. I, per tal d'evitar confusions, aclarim que no considerem servir la Pàtria, sinó traïr-la, el supeditar els seus interessos nacionals als interessos polítics dels Estats que la oprimeixen.

LA SITUACIO A CATALUNYA

Malgrat les vicissituds que sempre sofreixen aquesta mena de comunicacions, periòdicament ens arriben de la Pàtria informacions fidedignes que ens dieu el que fan i el que pensen els catalans que lluiten damunt el propi terror.

Les més recents es refereixen a temes que afecten les activitats dels emigrats. Temes que foren tractats en una Assemblea de Delegats de nuclis celebrada el mes de febrer i en la qual hi concorregueren els Consells comarcals i el Consell Nacional en ple.

Heus ací els acords presos per unanimitat.

1er.—Fer arribar als interessats—Carles Pi i Sunyer i Josep Irla—el pregon disgust de l'Assemblea per l'espectacle que els exiliats catalans oferien al món, en el crític moment en que era més necessària que mai una coordinació absoluta de l'acció interior amb els nuclis emigrats per tal d'obtenir una valorització efectiva per part de les potències democràtiques.

2on.—Condemnar, enèrgicament els emigrats que intentaven establir pactes amb els espanyols hipotecant el futur de Catalunya amb un compromís estatutari.

3er.—Negar capacitat legal i representativa a qualsevol personalitat, nucli, partit o institució que no actui seguint les directrius generals emana-

des del Consell Nacional radicat a Catalunya.

4rt.—Rebutjar formalment la proposta de reconstruir el Front Popular proposada pels comunistes espanyols.

5è.—Declarar que l'organització nacional catalana es mantindrà en l'acció directa, siguin les que siguin les evolucions que puguin sofrir les formes de govern espanyoles, mentre a Catalunya hi hagi cap funcionari espanyol que pretengui exercir-hi autoritat.

6è.—Ratificar l'acord anterior de que les forces i caps militars de l'organització depenguin directament del Consell Nacional.

7è.—Trametre una salutació als patriotes emprisonats.

Gràcies a l'abnegació i ferm propòsit dels patriotes ha estat creada la unitat orgànica interior que farà front a qualsevol contingència i que es garanteix que la voluntat de Catalunya no podrà ésser mixtificada.

Als independentistes ens correspon, per col·laborar a aquesta obra, crear a l'exili un clima polític més autèntic i estimulant a la Unitat Nacional i donar l'exemple de com s'ha de complir un deure quan públicament i lliure s'ha acceptat.

Consell de Coordinació d'ESTAT CATALA.

Cara i Creu

L'apel·lació a la consciència

universal.—Aquesta acció exterior és la que més exalta la

crídoria centralista. Cada ve-

gada que qualsevol dels nos-

tres políties ha alludit lleu-

ment a apel·lacions a l'estranger,

a simpaties i encoratjaments

d'altres païssos, s'és produïda

una cridada unànime d'indignada

protesta, de condemnaçió furient.

I aleshores és vinguda la sofisteria

espanyola a departir els proble-

mes de nacionalisme en proble-

mes estrictament interns i pro-

blemes externs. Com si, en el

camp de l'esperit, que és el

nostre camp de lluita, pogués

sin tals diferències establir-se!

Com si fos possible, en justícia,

que una causa nacional només

pogué acudir, cercant solució,

al mateix Estat que l'oprimeix!

"Per la Valoració interna-

cional de Catalunya"

Joan Estelrich.

Conferència a la Associació

Catalanista de Valls.

Març del 1920.

"Catalunya és una part integrant de l'Estat Espanyol i és en el si de l'Estat espanyol que el nostre problema nacional s'ha de re-ordre".

Carta Oberta a M. Santaló,

dél P.S.U.C., signada per

Joan Comorera. Febrer

del 1943.

"VOLTEM-LOS!"

Els que, mancats de glòria pròpia, s'encimbellaren a Catalunya explotant l'aureola gloriosa de Jaume Compte, veritable heroi nacional, mort lluitant contra els espanyols, ara, a Amèrica, en un contuberni pestilent amb el pitjor de l'espanyolada, no goson anomenar-se catalans. Són, només, "Amics (?) de Catalunya" —mals amics, val a dir-ho, puix que de pitjors no en podia trobar la nostra Pàtria— i excel·leixen en l'exercici del cinisme, de la difamació i de les terboleses. I amb el monopoli indiscutible de la ruqueria.

Per adonar-se'n cal, solament, fixar-se en el que fan i diuen els "Amics de Catalunya" —mals amics, repetim-ho— que el bon Déu ha permès que s'establissin a Mèxic i Xile, perquè en el món hi hagi de tot.

Que s'aprofitin a l'exili, ara que els vaga, perquè, a Catalunya, el nostre poble no en vol sentir parlar d'aquests amics i, en el futur que s'albira, hom els punirà inexorablement per tot el mal que feren... ¡i que fan!

"OLLENDORFISME"

—Calbs! Teniu ulls de poll? Useu samarretes "Panxa"!

—Connacionals! Sou catalans lliures? Preneu estatut i constitució del 31!

Això és el que ens ve a dir un editorial —(amb el qual hem tingut la pega d'ensopegar)— de "La Humanitat" de Mèxic, "òrgue" d'E. R. de C.

Sinó fos que aquest editorial és un garbuix de coses agafades pels cabells i que no caminen ni amb rodes, us el reproduïríem per a que un convencèssiu dels treballs que passen aquests legalistes vergonyants per a justificar el que és injustificable i indefensable.

"Miraculos" San-Talòs, regenera't i regenera els teus fidels "ollendorfistes". Amén!

COM ANELL AL DIT!

Encaixa amb l'editorial esmentat i és històric: un català explica a un altre que no ho acaba d'entendre, el que és l'autodeterminació dels legalistes i mig-legalistes, i li diu:

—...l'autodeterminació vol dir que Espanya li donarà a Catalunya el que hagi acordat lliurement demanar-li.

—A! Ja hi caic. Voleu dir que Catalunya exercitarà el "dret" de PAUTOPETICIO!

! "Tableau"!

VIUEN ALS LLIMS

La mateixa "Humanitat" reproduïx d' "Excelsior" de Mèxic:

"...el momento en que el féretro bajó envuelto con la bandera de Cataluña con la estrella solitaria, símbolo de los anhelos de libertad de su Patria "CHICA"... etc. etc."

Vosaltres pensareu que, potser, hi acotarien una nota de redacció refusant aquest disbarat de la "Patria CHICA". Però no, ni tan sols es prengueren la molèstia de posar-hi un (?).

Tanmateix, viuen als llims. I el cas és que deuriem viure... ¡a l'infern!

COSSI NOU I JA ABONYEGAT

El C. N. de L. no tant sols no es va definir, sinó que ara està en crisi per la dimissió del Dr. Carles Pi i Suñer.

Tant si en tenen la culpa els "santalosistes" de Mèxic, com la manca de coincidència de les respectives declaracions i actuacions de les Comunitats, nosaltres encara volem creure que el "cossi es pot adobar".

¿Com? Cops de martell als bonys, que són precisament els legalistes. I "adobat el cossi", que sigui el propi C. N. de L. el que donant un patriòtic exemple, es defineixi "Definitivament" i sotmeti els punts bàsics d'aquesta definició a les Comunitats, entitat i nuclis nacionalistes.

Per als que els refusin, bandejament inexorable!

Per als que els acceptin, una comminació a recolzar fermament el C. N. de L. per a que aquest pugui actuar de seguida.

RUQUISME DESENFRENAT

Per tot arreu on poden, els psuquistes segueixen esgargamellant-se a favor de la seva "Aliança Nacional" —(plurinacional, diem nosaltres) i inten-

sifiquen les seves tasques entrebancadores i divisionàries.

Ara mateix, a Mèxic, es proposen fundar un "Casal Català", que de català només en tindria la façana, per, entre altres finalitats irrealitzables per ara, treballar conjuntament amb els altres pobles hispànics que lluiten contra l'enemic comú.

A l'Havana, els "psuquistes" de "La Casa de la Cultura", institució espanyola "negrinista", veient que no podien fer-ho dintre del "Centre Català", s'han empescat constituir un "Comitè d'Ajut al Poble Català" i nomenar delegacions en altres llocs de Cuba, per a recaptar diners que, la veritat, no endevinem per quin conducte els podrien trametre, a menys que entenguin que ells mateixos són "el poble català".

Segueixen també donant més corda al disc "junts amb els espanyols per a enderrocar Franco i la Falange" quan ells saben millor que nosaltres que únicament un front patriòtic de catalans ajudat per les Nacions Unides podrà alliberar Catalunya de l'Estat Espanyol. Això, per si sol, ja implicaria l'enderrocament a casa nostra de Franco i la Falange, sense el perill de caure altra vegada a les urpes dels imperialistes espanyols.

No us esgargamelleu més i...! prou ruquisme! que ja els que us coneixen no es mamen el dit.

NO US HI ENCAPARREU, JORDI!

A "Reflexos" de la revista "Catalunya" de Buenos Aires, en Jordi d'Argent es defensa dels atacs que tingué l'atreviment de fer-li "Comunitat" d'aquella capital.

Mal fet, Jordi. Nosaltres, en vostre lloc, no n'haguerem f. cas, i de fer-ne, per comptes de defensar-nos o justificar-nos, haguerem atacat fort i de va-

lent com es mereixen els legalistes d'aquella Comunitat que fa temps feu figa per obra i gràcia dels polítics nous arribats.

Els estan mancats de força moral, i la posició dels independentistes es molt honrosa per a fer cas dels que es senten més a prop dels espanyols que de Catalunya.

No us hi encaparreu més, Jordi d'Argent!

QUE EN SOU DE XIROI, XIRAU!

Ens enterem, Xirau, que en un "Círculo Republicano Español" vareu donar una conferència sobre "La Libertad y sus Fundamentos".

I nosaltres vinga a trencar-nos la closca sobre el grau de llibertat amb quep odria parlar el noi Xirau en un "clima" tan "adient".

Suposem que no cometerem la "deslealtat", ni la "indelicadesa" de parlar dels drets de Catalunya a la seva absoluta llibertat i independència. ¿Ve ritat que no?

En aquesta mena de "elimes" és més pràctic per als "patriotes" catalans llepar la ma que pega i oferir lluitar per la "independència de España".

I... ¡viseu la Pepa! I que... "rodi la bola".

AI QUE TINC, AI QUE TINC ¡...!

El panorama presentat en els precedents saeseigs no és gens afalagador.

Peò hi ha remei, i fàcil, si els catalans que no volen saber res de la baixa política s'aixequen com un sol home eridant contra els representatius tarats i fracassats i a favor de la Unitat dels Catalans sota la bandera de l'independentisme a seques.

Si no ho fem així de pressa i corrents, pot succeir allò de: ¡Ai que tinc, ai que tinc... i a l'endemà... Catalunya era morta!

Tradicions de la Guerra... de la p. 3

lep rodejat d'una llegenda, es pot dir igual a la clàssica i coneguda universalment. En la memorable batalla de Montjuïc, ocorreguda el 26 de gener del 1641, es féu vespre que encara du rava per la dita muntanya la brega al bo i millor; la nit era fosquíssima i no hi havia pas manera de distinguir la filiació dels lluitadors; a algun dels catalans se li acudí de posar-se a eridar setze jutges per evitar que algun compatriota seu, prenent-lo per un enemic, no el ferís; aviat fou imitat l'exemple, als pocs moments, així que entre la fosca es distingia més o menys dibuixada la figura d'algú, se li eridava setze jutges i si no responia, era al moment identificat com a castellà i furiosament agredit; si contestava a la consigna improvisadament establerta, s'identificava com a català i se l'ajudava si calia.

Aquesta frase creada en moments de dolorosa necessitat, ha pres un caient

un xic humorístic i se l'ha completada, dient:

Setze jutges
 mengen fetge
 d'un penjat.
 Setze jutges
 n'han menjat.

S'usa encara, si bé en sentit humorístic, com a zítgolep.

Els del Camp de Tarragona identifiquen els d'aquella contrada fent dir ben de pressa: A Valls venen vi bo i barat, i es fixen en la distinció que ells solen fer de les lletres b i v, com no es sol fer en la resta de Catalunya. Els mallorquins dinen que cap que no sigui insular no pot pronunciar amb la perfecció amb que ho fan ells mots tlot i juavert, o sigui minyó i julivert.

PAU CLARIS

Com el plorat príncep de Viana, Pau Claris, el gran defensor de les lli-

bertats pàtries, fou tingut pel poble com a Sant, a la seva mort. No sabem que li fossin atribuïts miracles ni que se l'atingués per remeiar, però sí que el poble acudia en massa a la seva tomba assegurant que d'ella sortia la clàssica olor que desprenen els cossos sants en deixar aquesta vida, i es creia a ulls clucs que per les seves virtuts i pel seu gran amor a la Pàtria havia d'estar obligadament en santedat.

El seu cadàver fou dipositat en un sarcòfag que la família posseïa a l'església dels antics Cavallers de l'orde de San Joan de Malta, situada a la riera de Sant Joan, i la capella on es trobava era sempre plena de gent, puix que el poble anava a adorar-lo a carrera feta, no ja com a màrtir, sinó com a sant. Un dia correngué la veu per la ciutat que el cos del gran patriota havia desaparegut del seu sepulcre. En efecte, aquest aparegué obert i sense el seu cadàver; i mai més nin-

gú no pogué saber quin camí havia seguit. Va ésser raptat possiblement per algun dels enemics de Catalunya per tallar la veneració que envers ell sentia el nostre poble. Més tard hom ha eregut que no pogués ésser el cos de Pau Claris el d'un Sant Fortunat, que es troba i venera a l'església de Santa Maria de la Mar, l'origen del qual sembla que no es presenta prou clar i definit. Es curiós de remarcar que l'indicat sant té tota la cara coberta de cera i que presenta la fesonomia completament blanca i un bon xic desfigurada. Bé podria ésser que es tractés del cos de l'eximi patriota, la cara del qual hagués estat recoberta de cera per evitar que fos reconegut pel poble i que seguís adorant-lo com a Sant en el seu nou sarcòfag.

L'exclamació popular de Valga-m Sant Pau! es refereix no al famós bíblic, sinó a l'heroic Pau Claris, tingut pel poble com a Sant.